

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Dana.Kadanik@mkm.ee
info@mkm.ee

Teie 21.05.2020 nr 2-4/20-0175/3347

Meie 16.03.2026 nr 4/57

Arvamuse esitamine töötervishoiu ja tööohutuse seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Erkki Keldo!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust töötervishoiu ja tööohutuse seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta. Täname Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit selle eest, et paljud meie varasemad ettepanekud on eelnõus arvesse võetud. Näeme, et seeläbi väheneb ettevõtjate halduskoormus ning kaovad mitmed ebamõistlikud nõuded ja liigne bürokraatia. Oleme eelnõuga tutvunud ning esitame järgnevalt Kaubanduskoja seisukohad.

1. Kaubanduskoda tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit, et Kaubanduskoja poolt 27.11.2025 esitatud arvamusest on arvesse võetud meie ettepanekut jooebeseisundi kontrollimise osas. Eelnõu § 1 p-i 5 on täiendatud ja sõnastatud selgemalt, sätestades, et tööandjal ei pea olema töötaja jooebeseisundi kontrollimiseks põhjendatud kahtlust mitte ainult suurema ohuallikaga töötavate töötajate puhul, vaid ka olukorras, kus töötaja viibib suurema ohuallikaga seotud töökeskkonnas.

2. Tööinspeksiooni iseteeninduskeskkonna riskianalüüs

TTOS § 13 lg 1 p 3 kohaselt on tööandja kohustatud korraldama töökeskkonna riskianalüüsi. Riskianalüüsi eesmärk on leida üles kõik töökeskkonnas olevad ohud ja anda neile hinnang.

Praktikas on riskianalüüsi koostamine eriti mikro- ja väikeettevõtetele ning alustavatele ettevõtetele ebamõistlikult keeruline ning kulukas. Kuigi Tööinspeksioon pakub veebipõhist keskkonda, on see loodud universaalsena ega arvesta piisavalt mikroettevõtete, erinevate töökeskkondade või madala riskiga kontoritööde eripärasid. Kui riskianalüüs ei arvesta ettevõtte tegelikkust, muutub selle täitmine pelgalt bürokraatlikuks kohustuseks ("linnukese tegemiseks"), mis ei taga tegelikkust ohutust ega paku ettevõtjale väärtust. Täna kujul riskianalüüsi süsteem on liigselt koormav ega täida oma eesmärki madala riskiga töökeskkondades. Kuigi ministeerium selgitas 27.11.2025 Kaubanduskoja

poolt esitatud arvamuse vastuses, et Tööinspektsiooni iseteeninduskeskkonna arendamise ja kasutajamugavuse parandamise võimalusi analüüsitakse jooksvalt, siis Kaubanduskoja hinnangul vajavad ettevõtjad konkreetseid edasiarendusi kohe, kuna praegune lahendus ei arvesta erinevate ettevõtetüüpide vajadustega.

Kaubanduskoja ettepanekud:

- **Teeme ettepaneku rakendada madala riskiga töökohtade puhul (nt kontoritöö) proportsionaalsuse printsiipi ja asendada mahukas riskihindamine lihtsustatud kontrollnimekirja-põhise lahendusega. Sellise mudeli puhul kinnitaks tööandja tüüpsete ohtude puudumist või nende maandamist, mis täidaks EL direktiivi 89/391 nõude riskianalüüsi koostamise kohta, kuid vähendaks oluliselt väikeettevõtete halduskoormust.**
- **Teiseks teeme ettepaneku panna paika konkreetsed tähtajad, millal valmivad Tööinspektsiooni iseteeninduses sektorispetsiifilised (nt jaekaubandus, majutus, IT-sektor) tüüplahendused.**

3. Riskianalüüs ühte kontserni kuuluvate ettevõtete puhul

TTOS § 13 lg 1 p 3 kohaselt on tööandja kohustatud korraldama töökeskkonna riskianalüüsi ning TTOS § 13⁴ lg 1 täpsustab, et tööandja selgitab riskianalüüsi koostamisel välja töökeskkonna ohutegurid ning hindab riske töötaja tervisele ja ohutusele. Kuna kontserni iga liige on iseseisev juriidiline isik, on ta seaduse mõistes iseseisev tööandja, kellele laieneb individuaalne riskianalüüsi korraldamise kohustus.

Kaubanduskoda tegi 27.11.2025 ettepaneku, et ühte kontserni kuuluvad ettevõtted, mis füüsiliselt asuvad samal pinnal ning kus töötajad töötavad samal pinnal, saaksid kasutada sama riskianalüüsi, kuna sellisel juhul on töökeskkonna ohutegurid samad ning topelt riskianalüüsi koostamine on tööandjale koormav ning ebamõistlik.

Ministeerium märkis Kaubanduskoja poolt 27.11.2025 esitatud arvamuse vastuses, et kehtiva TTOS-i kohaselt ei ole ühise riskianalüüsi koostamine kontserni ettevõtete puhul välistatud, kui ohud ja meetmed on samad. Kaubanduskoja hinnangul ei anna aga kehtiv seaduse sõnastus selliseks tõlgenduseks selget alust. Kuna seadus seob kohustuse konkreetse tööandjaga, siis olukorras, kus mitu juriidilist isikut tegutsevad samal pinnal samade ohtude keskel, on nad täna sunnitud koostama dubleerivaid dokumente. Ministeeriumi selgitus on küll tervitatav, kuid ilma seadusemuudatuseta jääb see vaid tõlgenduseks, mis ei taga ettevõtjale õiguskindlust Tööinspektsiooni järelevalvemenetluses.

Kaubanduskoja ettepanek:

Täiendada seadust (TTOS) sättega, mis lubab samas asukohas või samades tingimustes tegutsevatel tööandjatel (eelkõige ühte kontserni kuuluvatel ettevõtetel) koostada ja kasutada ühist töökeskkonna riskianalüüsi.

4. Tööõnnetuse uurimine ja registreerimine

TTOS § 24 lg 1 sätestab üheselt, et tööandja on kohustatud uurima kõiki tööõnnetusi. Seadus ei tee siinkohal vahet õnnetuse raskusastmel ega sellel, kas õnnetus tõi kaasa töövõimetuse või mitte. Kuigi ministeerium selgitas Kaubanduskoja poolt 27.11.2025 esitatud arvamuse vastuses, et kergete õnnetuste puhul saab tööandja otsustada uurimise viisi ja dokumenteerimise üle, ei tulene selline vabadus Kaubanduskoja hinnangul otseselt seaduse tekstist. Olukorras, kus seadus nõuab "kõigi" juhtumite uurimist, on ettevõtjal juriidiliselt võimatu jätta kerge vahejuhtum (nt pindmine haav, mis ei vaja arstiabi) dokumenteerimata, kartmata seejuures seaduse rikkumist.

Praegune regulatsioon on ebamõistlikult koormav, kuna sunnib rakendama uurimisprotsessi ka juhtumite puhul, mis on põhjustatud töötaja tähelepanematusel ega viita puudustele töökeskkonnas. Ministeeriumi viidatud TTOS § 24 lg 4¹ vabastab tööandja küll raporti esitamisest Tööinspeksioonile, kuid jätab jõesse kohustuse viia läbi uurimine ja fikseerida see dokumentaalselt. See tähendab, et ettevõtja peab endiselt kulutama aega ja ressursi tühistate vahejuhtumite vormistamisele, millel puudub sisuline väärtus tööohutuse parandamisel.

Kaubanduskoja ettepanek:

Täiendada TTOS §-i 24 selliselt, et väheoluliste ja kergete tööõnnetuste puhul (mis ei too kaasa ajutist töövõimetust ega vaja arstiabi) puuduks tööandjal seadusest tulenev uurimise ja dokumenteerimise kohustus.

5. Esmaabikoolituse väline tunnustamine

Tervise- ja tööministri 22. novembri määruse nr 50 „Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses“ § 3 lg 4 sätestab, et esmaabiandja ei pea esmaabiandja koolitust läbima, kui ta on samaväärse koolituse läbinud kuni kolm aastat enne esmaabiandjaks määramist. Esmaabiandja ei pea esmaabiandja täienduskoolitust läbima, kui ta on samaväärse koolituse läbinud kuni kolme aasta jooksul pärast eelmist esmaabiandja koolitust.

Probleem tekib siis, kui tööandja määrab uue esmaabiandja, kes on hiljuti läbinud nõuetekohase esmaabikoolituse muus raamistikus, näiteks autokoolis juhiloa taotlemisel või vabatahtlikult. Ehkki selline koolitus võib olla läbitud akrediteeritud koolitusasutuses ja vastata täielikult nõuetele, ei ole tööandjal täna selget juriidilist alust lugeda seda töötajat "koolituse läbinuks" ilma teda uuesti spetsiaalsele töökeskkonna esmaabiandja koolitusele saatmata. See tekitab olukorra, kus inimene, kes on äsja omandanud esmaabioskused, peab läbima identse koolituse teist korda vaid vormistuslikel põhjustel. Selline dubleerimine on ebamõistlik ajakulu ja rahaline koormus ettevõtjale ning ei anna tööohutusele sisulist lisaväärtust.

Kaubanduskoja ettepanek:

Täiendada regulatsiooni selliselt, et tööandja poolt esmaabiandjaks määratav isik ei pea läbima uut koolitust, kui tal on ette näidata akrediteeritud koolitusasutuse väljastatud kehtiv esmaabiandja tunnistus (nt autokooli esmaabikoolituse tunnistus), mis on väljastatud mitte hiljem kui kolm aastat tagasi.

6. Kuvariga töötamise ohutusjuhend

Kehtiva TTOS-i kohaselt on eraldi määrus, mis sätestab kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded. Määruse § 3 lg 3 kohaselt iga töötaja peab saama vajaliku juhendamise ja väljaõppe enne kuvariga tööle asumist ning ka pärast oluliste muudatuste tegemist töötamiskohal. Lisaks peab tööandja lähtudes riskianalüüsist vajadusel koostama ohutusjuhend ka kuvari/arvuti kohta. Eelnõuga §1 p-ga 6 plaanitakse küll kaotada üldine tehtava töö ohutusjuhendi nõue, kuid säilib kohustus koostada kasutatava töövahendi ohutusjuhend. Kuigi eelnõu lubab loobuda juhendi koostamisest, kui tootja kasutusjuhend on piisav, jätab see tööandjale ebamäärase hindamiskohustuse (kas tootja tekst on "piisav" ja kas see katab kõik riskid).

Tänapäeva töökeskkonnas on arvuti ja kuvar muutunud igapäevaseks ja tavapäraseks vahendiks, mille kasutamist õpitakse juba alushariduse etapis. Nõue koostada igale kontoritöötajale eraldi "arvutiga töötamise ohutusjuhend", on puhtalt bürokraatlik tegevus. See ei hoia ära tegelikke terviseriske (mis on pigem seotud ergonoomika ja liikumispausidega, mitte seadme ohtlikkusega), vaid tekitab tööandjale liigset halduskoormust dokumentide haldamisel.

Kaubanduskoja ettepanek:

Vabastada tööandja täielikult kohustusest koostada ohutusjuhendeid tavapäraste kontoriseadmete kohta, nagu arvutid, kuvarid, sülearvutid.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

100

Ireen Tarto

Ireen.tarto@koda.ee